

Karl-Erik Henrikssonin rahasto 40 vuotta

Heli Mylly

Professori Eeva-Maija Tammekann kirjoitti Signumiin kymmenen vuotta sitten perusteellisen artikkelin Karl-Erik Henrikssonista ja hänen nimeään kantavasta muistorahastosta. Onko rahasto tämän päivän kirjastoalan toimijoille tuttu?

Kysymykseen voidaan vastata sekä Suomen tieteellisen kirjastoseuran että Suomen kirjastoseuran jäsenten nimissä ”kyllä”, koska vastaavia rahastoja ei ole monta. Tosin nykyisin Karl-Erik Henrikssonin muistorahasto on nimeltään Karl-Erik Henrikssonin rahasto.

Karl-Erik Henriksson toimi Helsingin yliopiston kirjaston ulkomaisen osaston esimiehenä vuodesta 1958 vuoteen 1969. Vuonna 1969 hänet oli kutsuttu Turun yliopiston kirjaston ylikirjaston- hoitajaksi, minne hän ei ehtinyt siirtyä äkillisen poismenon takia.

Hän oli toiminut Helsingin yliopiston kirjastossa jo vuodesta 1939 lähtien. Hänellä oli lukuisia luottamustehtäviä, joissa hän toimi 40-luvun lopulta tai 50-luvun alusta kuolemaansa saakka. Näitä olivat mm. Suomen tieteellisen kirjastoseuran (STKS) ja pohjoismaisen tieteellisen kirjastoseuran (NVBF) hallitusten sekä Kirjastolehden toimituskunnan jäsenyys ja Bibliophilos-lehden toimittajan tehtävä.

Henriksson oli myös Suomen kirjastoseuran varapuheenjohtaja ja puheenjohtaja vuosina 1961–1969. Hän osallistui myös tieteellisten kirjastojen kehittämistoimikunnan ja tieteellisen kirjallisuuspalvelun toimikunnan työhön 60-luvun lopulla. Hänellä oli paljon yhteyksiä tiedemaailmaan eri tieteellisten seurojen vastuutehtävissä.

Hän toimi useita vuosia Suomen Rooman Instituutin (Villa Lanten) säätiön asiamiehenä. Jatkosodan aikana hän kuului päämajan radiotiedustelun nuorten tiedustelu-upseerien ryhmään, joka tehokkaasti mursi auki muiden maiden viestiliikenteen salasanomakoodeja.

Filosofian tohtori Henriksson oli väitellyt kirjastoalaa sivuavalla tutkimuksella ”Griechische Büchertitel in der Römischen Literatur” vuonna 1956. Vaikka Henriksson koulutuksensa puolesta kuului ”oppineiden kirjastonhoitajien” kategoriaan, hän oli käytännöllinen ja maanläheinen. Häntä sanottiin yhdistäväksi siteeksi uuden ja vanhan, yleisen ja tieteellisen kirjaston välillä.

Rahoitusta kirjastoalan tutkimukseen ja ammatilliseen kehitykseen

Muistorahasto perustettiin heti hänen kuolemansa jälkeen 17.6.1969. Suomen kirjastoseura ja Suomen tieteellinen kirjastoseura hyväksyivät muistorahaston säännöt syksyllä 1969 ja ensimmä-

mäinen apuraha jaettiin jo keväällä 1970. Karl-Erik Henrikssonin poika Markus Henriksson on osallistunut rahaston johtokunnan työhön aktiivisesti rahaston perustamisesta lähtien ja siten mukavalla tavalla jatkaa perinnettä.

Apurahan myöntämisen periaate on alusta lähtien ollut, että se myönnetään kirjastoalaa hyödyttävän tutkimuksen tekemiseen tai ulkomaille tehtävää esitelmä- tai opintomatkaa varten. Apurahaa ei myönnetä pro gradu -töihin tai sitä vastaaviin kirjoituksiin. Apurahoja jaetaan vuosittain yksi tai useampi johtokunnan harkinnan mukaan.

Rahastoa kartutetaan sijoitustoiminnalla ja lahjoituksilla. Viime vuosina monet pyöreitä vuosia täyttäneet seurojen jäsenet ovat ohjanneet muistamiset rahaston tilille. Molemmat kirjastoseurat jakavat vuosittain sopivan summan rahastolle.

Nyt rahaston 40-vuotisjuhluvuotena, jolloin tulee kuluneeksi 90 vuotta Karl-Erik Henrikssonin syntymästä, on rahaston johtokunta julistanut haettavaksi 5000 euron apurahan, joka jaetaan yhdelle tai useammalle hakijalle. Lisäksi jaetaan kannustusapuraha 1–2 nuorelle aktiiviselle jäsenelle. Kirjastot voivat tehdä ehdotuksia kannustusapurahan saajiksi. Tavallisina vuosina on myönnetty apurahaa 1–3 hakijalle yhteensä n. 1000–2000 euroa.

Addressit kartuttavat rahastoa

Karl-Erik Henrikssonin rahasto on tärkeä myös tänään. Se on molempia seuroja yhdistävä tekijä, kuten rahaston nimeä kantava perustajansakin oli

”yhdistävä side yleisen ja tieteellisen kirjaston välillä”. Rahasto yhdistää molempia seuroja konkreettisesti siten, että seurojen hallitukset nimeävät kolmevuotiskaudeksi jäseniä kaksi tai kolme kerrallaan ja johtokunnan puheenjohtajana toimii vuoron perään kummankin seuran jäsen.

Nuorennusleikkaus rahaston nimessä tehtiin vuonna 2008 kun johtokunta uudisti nimen Karl-Erik Henrikssonin rahastoksi. Samalla uudistettiin rahaston nimeä kantava adressi. Adressi sai tyylikkään hopeisen värin, jossa lukee kohopainatuksella rahaston nimi. Lisäksi sitä juhlistaa kaksi kapeaa nauhaa, kullanvärinen ja harmaa.

Addressi sopii monenlaisiin juhlatilaisuuksiin. Adressin lisäksi teetettiin muistivihko. Rahaston toimintaa voi tukea ostamalla adresseja ja muistivihkoja, tekemällä lahjoituksia tai ohjaamalla merkkipäivämuistamiset rahaston tilille.

Suomen tieteellinen kirjastoseura tiina.alam@helsinki.fi, puh 09-191 20582 tai Suomen kirjastoseura fla@fla.fi, puh 044-522 2941.

Rahaston tili: Nordea 218520-1021657 viite adressi(15 €) tai muistivihko (10 €)

Lähteet:

Eeva-Maija Tammekann, Karl-Erik Henrikssonin muistorahasto 30-vuotias
Karl-Erik Henrikssonin rahaston johtokunnan pöytäkirjat

Tietoa kirjoittajasta:

Heli Myllys, kirjastonjohtaja, Viikin tiedekirjasto, email. heli.myllys@helsinki.fi